

APSTIPRINĀTS:

Ina Selivanoviča
Engures Mūzikas un mākslas
skolas direktore **Ina SELIVANOVIČA**
20 15. gada "15. marta"
ar rīkojumu nr. M/10/11

**ENGURES
MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLA
PROFESIONĀLĀS IEVIRZES IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA
„VIZUĀLI PLASTISKĀ MĀKSLA”
Kods: 20V 211 001**

**MĀCĪBU PRIEKŠMETA
„TEKSTILS”
PROGRAMMA**

Mācību priekšmeta programma pieņemta MK sēdē
2015.gada 16.martā.
protokola Nr.3.

Mācību priekšmeta programma izstrādāta saskaņā ar Izglītības kvalitātes valsts
dienesta licencētajām izglītības programmām
2015. gada 31. marta

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja Evita Trapočka

Evita Trapočka
/paraksts/

Apjoms:

Stundu skaits nedēļā vienam audzēknim		
2. māc. gads	3. māc. gads	4. māc. gads
2	2	2
Kopējais mācību stundu skaits gadā (neieskaitot mācību praksi)		
68	68	68
Kopā: 204		

Mācību priekšmeta mērķis:

- Sekmēt izglītojamā dažādu tekstiltehniku pamatu apguvi, iepazīstot tekstiltehniku daudzveidību un tās aktualitāti mūsdienās;
- Attīstīt audzēkņiem prasmi pielietot zīmēšanā un kompozīcijā apgūtās zināšanas radot jaunas ieceres un skices tekstilkompozīcijās;
- Izkopt audzēkņu prasmi realizēt savu radošo ieceri no ideju skices līdz praktiskam darbam.

Mācību priekšmeta uzdevumi:

- Iepazīt daudzveidīgas tekstiltehnikas mūsdienu kultūrvidē;
- Veidot daudzveidīgu radošā darba pieredzi apgūstot dažādas tekstiltehnikas.
- Attīstīt audzēkņu spēju atšķirt dažādus tekstilmateriālus un tekstilšķiedras un attīstīt audzēkņu spēju pieņemt lēmumus par to pielietošanu.

Mācību priekšmeta saturs sevī ietver:

Mākslas uztvere

- Tekstils lietišķajā mākslā, mūsdienās un vēsturē, etnogrāfijā

Mākslas valoda

- Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi
- Tekstiltehniku atšķirības un darba vide

Radošā un analītiskā darbība

- Sagatavošanās darba procesam
- Darba izveides process
- Radošā darba analīze un vērtēšana

Mācību priekšmeta noslēguma prasības:

Satura daļas	Uzdevumi	Saturs	Noslēguma prasības
Mākslas uztvere	Iepazīt tekstilmākslas daudzveidību un izpausmes mūsdienu kultūrvidē	Tekstils lietišķajā mākslā mūsdienās un vēsturē, etnogrāfijā	Prot atpazīt tekstilmākslas pielietojumu mūsdienu kultūrvidē - interjer dizainā, apģērbu dizainā, dekoratīvajā mākslā u.c. prot novērtēt etnogrāfisko rakstu un krāsu paraugus.
Mākslas valoda	Veidot izpratni par izteiksmes līdzekļiem tekstilmākslā, iepazīstot dažādas tekstiltehnikas	Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi	Prot pielietot dažādus izteiksmes līdzekļus savas idejas realizācijai – krāsa, līnija, tekstūra, faktūra, šķiedra, laukums, forma u.c.
		Tekstiltehniku atšķirības un darba vide	Pazīst, lieto un prot atšķirt tekstiltehniku atšķirības un nepieciešamos materiālus darba realizācijai. Ir apgūtas pamatiemaņas daudzās tekstiltehnikās: aušana stellēs un rāmī, šūšana ar šujmašīnu, izšūšana, tamborēšana, auduma

			batika un krāsošana, auduma batika ar parafīnu, dzijas krāsošana, zīda apgleznošana, filcēšana ar adatu un vilnas velšana ar ziepēm u.c.
Radošā un analītiskā darbība	Veidot daudzveidīgu radošā darba pieredzi, izmantojot daudzveidīgo tekstiltehniku iespējas	Sagatavošanās darba procesam	Prot sagatavot nepieciešamos materiālus un darba vidi konkrētas tekstiltehnikas veiksmīgam darba procesam.
		Darba izveides process	Ir pieredze risināt radošus uzdevumus ar tekstiltehniku palīdzību. Ir pieredze izmantot aktuālas tēmas savos radošajos darbos. Ir pieredze analizēt darba procesu, veikt korekcijas darba gaitā. Ir pieredze eksperimentēt un kompleksi pielietot daudzveidīgus izteiksmes līdzekļus un tehnikas.
		Radošā darba analīze un vērtēšana	Prot pastāstīt par konkrētu darbu un izraudzīto tehniku - izmantotajiem materiāliem, mākslinieciskajiem izteiksmes līdzekļiem. Prot pamatot savu radošā darba ideju, izvērtēt radošā darba procesu un rezultātu. Ir priekšstats par tekstilmākslas un tekstilpriekšmetu pielietošanas iespējām ikdienā.

Mācību sasniegumu vērtēšana:

Audzēkņa darbs tiek novērtēts ar atzīmi 10 ballu skalā.

Apguves līmenis	10 ballu sistēma	Satura apguve procentos	Skaidrojums
Augsts apguves līmenis (apgūts)	10 (izcili)	95-100%	Augsts zināšanu un prasmju līmenis, kas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības. Radoša pieeja. Izvērtēšana – prasme veidot spriedumus, prasme izvērtēt pēc izstrādātiem kritērijiem.
	9 (teicami)	86-94%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības un iegūta prasme patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sintēze – prasme savienot priekšstatus vai informāciju, veidojot jaunus, oriģinālus spriedumus vai secinājumus. Prasme risināt problēmas, izmantojot vairākus informācijas avotus.
Optimāls apguves līmenis (apgūts)	8 (ļoti labi)	77-85%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču reizēm trūkst prasmes patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sasniegti darbam izvirzītie uzdevumi. Analīze – prasme sadalīt informāciju daļās, lai parādītu izpratni, sakarības.

	7 (labi)	68-76%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču konstatējami atsevišķi ir trūkumi to patstāvīgā realizēšanā un pielietošanā. Izmantošana – prasme izmantot apgūtās zināšanas jaunā situācijā.
	6 (gandrīz labi)	59-67%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču patstāvīgais zināšanu un prasmju līmenis atsevišķās jomās ir nepietiekošs un nepārliciecināms.
Pietiekams apguves līmenis (daļēji apgūts)	5 (viduvēji)	47-58%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu līmenis vairākās jomās ir nepietiekošs un nestabils, kā arī trūkst iemaņu tās patstāvīgi pielietot. Izpratne – prasme demonstrēt, kā iegūtā informācija saprasta
	4 (gandrīz viduvēji)	35-46%	Gandrīz apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu un prasmju līmenis daudzās jomās ir nepietiekošs. Zināšanas – prasme atcerēties vai atpazīt informāciju.
Nepietiekams apguves līmenis (nav apgūts, vēl jāmacās)	3 (vāji)	23-34%	Mācību priekšmeta programmas zināšanas apgūtas virspusēji, vājš prasmju līmenis.
	2 (ļoti vāji)	11-22%	Apgūtas atsevišķas mācību priekšmeta programmas zināšanas, taču nav prasmju tās pielietot.
	1 (ļoti, ļoti vāji)	0 -10%	Absolūts mācību priekšmeta programmas zināšanu un prasmju trūkums, nav veikti visi pedagoga definētie uzdevumi.

Mācību sasniegumu vērtējumu 10 ballu skalā veido šādi kritēriji:

- iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte;
- iegūtās prasmes un iemaņas;
- attieksme pret izglītošanos;
- mācību sasniegumu attīstības dinamika.

Mācību sasniegumu vērtēšanas procesā notiek:

- ievadvērtēšana mācību procesa sākumā pirms temata vai mācību priekšmeta apguves, kas sniedz informāciju par skolēnu sagatavotības līmeni, uzsākot tēmu, kursu;
- kārtējā vērtēšana mācību procesa laikā, nodrošinot atgriezenisku saiti par mācību procesu;
- noslēguma vērtēšana, nosakot izglītojamā zināšanu un prasmju apguves līmeni (starpskatēs un semestra noslēguma skatēs).

Vērtēšanas kritēriji skatēs	Vērtējums punktos	Vērtējuma skaidrojums
1. Uzdevuma izpratne	9-10	Augsti attīstītas analītiskās spējas, uzdevumus pilda ar dziļu izpratni.
	6-8	Uzdevumus izprot un pilda atbilstoši uzdevuma prasībām.
	4-5	Nespēj bez pedagoga papildus palīdzības izprast uzdevuma nosacījumus un izpildīt tos
	1-3	Neizprot uzdevumu būtību arī ar pedagoga palīdzību.

2. Radošā ideja	9-10	Izceļas ar radošām, spilgtām idejām
	6-8	Spēj paust radosas idejas
	4-5	Nespēj patstāvīgi paust savas radošās idejas, nepieciešams pedagoga atbalsts.
	1-3	Nespēj radoši iesaistīties mācību procesā.
3. Kompozicionālais risinājums	9-10	Izceļas ar radošiem, spilgtiem kompozīcijas risinājumiem, izcili pārzin izteiksmes līdzekļus.
	6-8	Kompozicionālos risinājumus veido patstāvīgi, prot izmantot iepriekš apgūtās zināšanas jaunā situācijā.
	4-5	Nespēj patstāvīgi piedāvāt kompozicionālos risinājumus, nepieciešams pedagoga atbalsts.
	1-3	Nav izpratnes par kompozīcijas būtību.
4. Materiāla izpratne	9-10	Pārzin dažādus izmantojamus materiālus/darbarīkus un instrumentus, izcili prot izšķirt un atlasīt vispiemērotākos konkrēto uzdevumu izpildei, prot tos sagatavot un izmantot radošajā darbībā.
	6-8	Prot izvēlēties darbam nepieciešamos materiālus/darbarīkus un instrumentus (vai arī nepieciešams neliels pedagoga atbalsts), prot sagatavot un izmantot dažādus materiālus mācību uzdevumu izpildē.
	4-5	Nespēj patstāvīgi izvēlēties materiālus/darbarīkus un instrumentus uzdevumu izpildei un nespēj patstāvīgi tos sagatavot un izmantot.
	1-3	Nav izpratnes un priekšstata par materiāliem/darba rīkiem un instrumentiem.
5. Tehniskais izpildījums	9-10	Uzdevumi izpildīti tehniski augstā līmenī, precīci, atbilstoši iecerei.
	6-8	Uzdevumi izpildīti atbilstoši uzdevumam un iecerei, ir nelielas neprecizitātes.
	4-5	Uzdevumi izpildīti pavirši, ir daudz tehnisku nepilnību.
	1-3	Darbi nav izpildīti atbilstoši uzdevuma nosacījumiem (vai tie nav pabeigti).
6. Attieksme pret mācību procesu	9-10	Izglītojamais izrāda īpašu, padziļinātu interesi par mācību procesu un uzdevumiem, augsta darba kultūra.
	6-8	Uzdevumus pilda apzinīgi, ar pozitīvu attieksmi pret mācību procesu.
	4-5	Uzdevumus veic inerti, bez īpašas intereses.
	1-3	Audzēknis nevēlas iesaistīties mācību procesā, dara bez intereses, nepilda pedagoga norādījumus.

Mācību darba formas un metodes:

Metodes mācību priekšmeta apguvei un mācīšanai pedagogs atšķirīgās situācijās no daudzveidīgā metožu klāsta izvēlas tās mācību metodes, kuras liekas vispiemērotākās konkrēto mācību mērķu sasniegšanai.

Norādošā metode piemērota, lai sniegtu audzēkņiem konkrētas zināšanas, prasmes, tehnikas. Norādošās metodes Tekstilmākslā izmanto, uzsākot jaunu tēmu vai uzdevumu.

Pedagoga stāstījums vai demonstrējums iepazīstina audzēkņus ar tēmu, uzdevumu, metodiskajiem uzskates līdzekļiem, tehniskajiem paņēmieniem, nepieciešamajiem tekstilmateriāliem uzdevuma veikšanai. Sekojot pedagoga instrukcijām, audzēkņi var veikt praktisko darbu.

Sokrātiskā metode piemērota, lai virzītu audzēkņus uz patstāvīgu ideju un risinājumu meklēšanu, attīstot audzēkņu prasmes analizēt, vērtēt un izteikties. Sokrātiskās metodes Tekstilmākslā izmanto, veicot radošus uzdevumus. Pedagoga un audzēkņu sarunas palīdz rast risinājumus, veicot mācību uzdevumus un analizējot paveikto. Darbu izvērtēšanas procesā var izmantot jautājumu un atbilžu metodi: pedagoga vai klases biedru uzdotie jautājumi palīdz audzēknim veidot stāstījumu par sava darba ideju, darba procesu un rezultātu. Lai atbildētu, jānāk noformulēt doma, jāzina termini. Audzēkņa praktiskā darbība Tekstilmākslas stundās ir aktīvs izziņas process. Pedagoģs var izmantot daudzveidīgas metodes, kuras palīdz skolēnam radoša darba tapšanā – tās ir skicēšana, fotografēšana, meklēšana avotos, materiālu atlase, attēlu kolekcijas veidošana, radošā kopēšana un citas.

Atklājumu metode piemērota audzēkņa daudzveidīgas radošās darbības un eksperimentēšanas kā izziņāšanas prieka avots. Pedagoģs organizē mācību procesu tā, lai tas būtu atvērts skolēnu patstāvīgiem atklājumiem. Atklājuma metodes Tekstilmākslā izmanto, audzēkņiem patstāvīgi izziņot kaut ko pavisam jaunu daudzveidīgos radošos mācību uzdevumos, kā arī mācoties no savām veiksmēm un kļūdām. Tas ir eksperiments un praktiskais darbs ar atšķirīgiem, atklājumus ietverošiem nosacījumiem – darbs ar jaunu un nepazīstamu tehniku un vai neierastiem materiāliem, darbs ar ierobežotiem resursiem u.c. Projekts kā kompleksa mācību metode ietver dažādu darbību kopumu un to izmanto, lai pētītu izvēlēto tēmu, izstrādājot plānu radoša darba izveidei, darba procesa organizēšanai.

Mācību darbam nepieciešamais aprīkojums un tehniskie līdzekļi:

Nodarbības notiek mācību klasēs ar platību 24,kv.m.

Izglītojamie mācību stundā ir nodrošināti ar: sanitārajām telpām, galdu un krēsliem, stellēm, šujmašīnām, elektrisko plītiņu, dzijām, audumiem, šujamajām adatām, filcējamajām adatām, diegiem, zīda krāsām un citiem nepieciešamajiem materiāliem.

Mācību priekšmeta programmas satura apguves secība:

Māc.g.	Mācību tēmas	Stundu skaits
2.klase 1.,2.sem.	Iepazīšanās ar tekstilmateriāliem un tekstiltehnikām.	2
	Vienkāršu pinumu veidošana.	12
	Slapjās vilnas velšanas pamatu apgūšana (izmantojot ziepes).	10
	Sausās filcēšanas pamatu apgūšana izmantojot filcējamo adatu, darbs plaknē.	12
	Zīda apgleznošanas pamatu apguve.	10
	Vaska batikas pamatu apguve.	10
	Šūšanas pamatu apguve. Rokdarbs.	12
	Mācību stundas kopā	68

3.klase 1.,2.sem.	Aušana uz rāmja.	14
	Slapjā vilnas velšana, darbs plaknē.	10
	Sausā filcēšana ar adatu veidojot telpisku kompozīciju.	12
	Dekoratīvas kompozīcijas izveide auduma aplikācijas tehnikā. Rokdarbs. Izšūšana.	12
	Zīda apgleznošana ar kontūrlīnijas ieklāšanu.	10
	Auduma batika, sietās batikas veidi, auduma krāsošana.	10
	Mācību stundas kopā	68
4.klase 1.,2.sem.	Dzijas krāsošana.	4
	Gobelēna aušana stellēs vai uz rāmja.	16
	Tamborēšanas pamatu apguve, vienkāršas formas.	10
	Slapjā vilnas velšana, telpisks darbs.	10
	Iepazīšanās ar elektrisko šujmašīnu, diega uztīšana, ievilkšana, šūšanas veidi, diega nostiprināšana.	2
	Dekoratīvas kompozīcijas izveide ar šujmašīnas palīdzību, darbs plaknē.	10
	Zīda apgleznošana, batikošana, iepriekš apgūto zināšanu pielietojums.	8
	Pērlošana, rotas darināšana.	8
	Mācību stundas kopā	68

Izmantojamās literatūras saraksts:

1. E.Skujņa "Batikošana"
2. Alda Karoseviča "Batika", no sērijas "Mājturība".
3. "Latvju tekstilmāksla" Rīga, "Liesma", 1989.
4. "Latvijas tekstilmāksla" 1997.g.
5. V.Vaivare, M. Urdziņa, M.Kokina, D.Pudāne "Tekstils. Kompozīcija" no sērijas "Mājturība".
6. I.Madre "Aušana", izdevniecība "Avots" 1993.g.
7. Edīte Pauls Vīgnere SIA Premo 2006.
8. Rita Blumberga, Neputns 2005.
9. Valija Nadziņa „Etnogrāfiskais ornamenti” Zvaigzne ABC
10. Santa Kazaka, Dace Moroza „Mājturība un tehnoloģijas” RAKA 2011.g.
11. Aija Jansone „Latviešu tradicionālais tautastērps un tā valkāšanas tradīcijas” Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūra 2009.g.
12. Valdis Celms „Latvju raksts un zīmes” Folkloras informācijas centrs, Rīga, 2007.g.
13. "Latviešu tautastērpi. Kurzeme", Latvijas vēstures muzejs apgāds "Jāņa sēta" 1997.g.
14. "Latviešu tautastērpi. Vidzeme", Latvijas vēstures muzejs apgāds "Jāņa sēta" 1995.g.
15. "Latviešu tautastērpi. Zemgale, Augšzeme, Latgale", Latvijas vēstures muzejs apgāds "Jāņa sēta" 2003.g.
16. Baiba Vaivare. Audumu marmorēšana. Zvaigzne ABC 2001.
17. Ruta Bogustova. Tekstilijas. Rīga „Liesma” 1987.
18. Ligita Ozolniece. Paklāju un gobelēnu tehnikas. Raka 2009.
19. Tatjana Suta. Edīte Pauls Vīgnere. Jumava 2000.
20. Laima Kļaviņa. Jūlijs Straume. Lietišķās mākslas meistars. Zinātne 2004.
21. Pedagoģa personīgie uzskates materiāli.

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja: Evita Trapočka E. Trape 2015. gads
(pedagoga vārds, uzvārds, izstrādes gads)

Mācību priekšmeta programma apspriesta izglītības programmas Vizuāli plastiskā māksla metodiskās komisijas sēdē: _____
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 22.08.2016.g. Prot. Nr. -1-10/14
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2017.g. 21. augustā. Protokols Nr. 5.
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2018.g. 21. augustā. Prot. Nr. 5.
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2019. g. 26. augustā Prot. Nr. 8
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2020. g. 24. augustā Prot. Nr. 9
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

ADP

Direktora vietniece
mācību darbā
Agita Pumpure